THEATERKRANT

Opera Zuid, De Nationale Opera, Het Geluid Maastricht, Philzuid

Uprising

HOE OPERA EEN MAATSCHAPPELIJKE OMWENTELING KAN INSPIREREN

Javier López Piñón
14 november 2026

Gezien op 13 november 2026, Theater aan het Vrijthof, Maastricht

Uprising **van Jonathan Dove en April De Angelis is een community-operavond waarvan de oerversie plaatsvond in 2025 in Glyndebourne. Kenmerkend voor dit werk is dat beroeps en amateurs naast elkaar op de planken staan, in de orkestbak zitten – en dat een leeuwendeel daarvan jongeren is, omdat het thema vooral de volgende generaties zal treffen: de wereldwijde klimaatverandering.**

Vijf solisten, tientallen zangers en spelers, een orkest van Philzuid (met extra slagwerkers uit de community die voor deze productie is gecreëerd), storten zich vol toewijding op de bloemrijke partituur. Brecht classificeerde ooit het medium opera als een culinair genot voor de bourgeoisie, maar als de pauze van de voorstelling aanbreekt, dringt zich echt de conclusie op: wat kan opera toch lekker zijn. Deze productie doet je begrijpen hoe opera in de geschiedenis een afscheidingsbeweging kon inspireren, of kon helpen eenheid te smeden in een verdeeld land.

We gebruiken cookies om ervoor te zorgen dat onze site zo soepel mogelijk draait. Als je doorgaat met het gebruiken van deze site, gaan we er vanuit dat je ermee instemt.

In het eerste deel zien we hoe scholier Lola (hoge sopraan Madeline Sapultra) in haar eentje verzet gaat plegen, ophoudt met naar school te gaan en op straat aandacht vraagt voor de klimaatverandering die ieders toekomst gaat bepalen. Na aanvankelijke scepsis van de kant van haar familie en spot van de kant van haar schoolgenoten, slaagt ze met haar vasthoudendheid erin medestanders te overtuigen. In een heerlijk vette operafinale – want dat is het-, ingeleid door de onweerstaanbare opkomst van de extra slagwerkers die aan deze productie zijn toegevoegd, maken we mee hoe Lola's boodschap collectief aanslaat en uitgedragen wordt.

De capabele beroepszangers, een trefzekere, zeer beweeglijke regie, uitgebreide en tot in de puntjes uitgewerkte voorbereiding, voldoende middelen en dit alles onder de geïnspireerde leiding van dirigent Manoj Kamps vormen de ingrediënten voor een smakelijk kwaliteitsgerecht dat Opera Zuid en de coproducenten hier opdienen. Doves aantrekkelijke muzikale idioom construeert een opera met het appel van een Offenbach in zijn koorensembles, mozartiaanse lyriek in de vocale soli, rossiniaans opgebouwde climaxen en hij baseert zich op een libretto dat helder de weg wijst naar het muzikale idioom voor elke scène. Efficiënte inzet van rijm, compacte zinnen die met inzicht in de muzikale mogelijkheden zijn gevormd, smeden muziek en tekst tot een hechte eenheid. De regie volgt strak de partituur en de grote koren op toneel groeperen en verplaatsen zich in een organische *flow* waar je als publiek onderdeel van lijkt te worden.

Het deel na de pauze is wat statischer en ook wat minder hecht in zijn dramaturgie. Natuurlijk kon Dove het niet laten zich aan te sluiten bij de talloze componisten die de stem van de natuur hebben verklankt: in deze opera staat het bos dat omgehakt moet worden ten behoeve van een nieuwe snelweg, gepersonifiëerd te zingen in de vorm van een koor, op stoelen staand in gabardine jassen. Aanvoerder Quercus (Joe Chalmers) fungeert als de sonore spreekbuis van de andere bomen en completeert het fraaie beeld. Het sluimerende conflict tussen Lola en haar moeder (mezzo Ingeborg Bröcheler) komt hier tot uitbarsting wanneer de moeder de verwoesting van het bos professioneel coördineert en Lola daardoor met haar moeder breekt.

In grote stappen wordt het verhaal hierna afgemaakt: de natuur slaat terug met klimaatrampen en tegen het eind hebben haar zuster Zoe (Yulietta Quevedo Santos) en vader (een robuust aanwezige Quirijn de Lang) de kant van Lola gekozen. Het bos begint zich te herstellen op de manier waarop alleen de natuur dat kan als die daar de gelegenheid toe krijgt, en alleen Lola's moeder blijft achter om te beslissen. Dit conflict binnen het gezin komt wat minder uit de verf: het gegeven van de opera is vooral de strijd van Lola die zij aanvankelijk tegenover ieder ander moet voeren. De afslag die het verhaal hier neemt zou tot een ander soort opera kunnen leiden over ideologische conflicten binnen een gezin, maar blijft beperkt tot onverenigbare tegenstellingen die over en weer verwoord worden.

Dove zet alle beproefde elementen in om spanningsbogen vaardig door te trekken en gebruikt daarbij overtuigend extremen als *fortississimo* koren naast een ijle *a capella* solo van de sopraan. De uitvoering is in alle opzichten voorbeeldig: amateurs zowel als professionals staan met dezelfde energie en concentratie het beste van zichzelf te geven en de hechte regie heeft met een compleet leger aan performers alles naadloos op elkaar laten aansluiten. Manoj Kamps houdt het grote ensemble degelijk in handen, met alle flexibiliteit die daarvoor ook nodig is.

Het is te hopen dat ook een geslaagd esthetisch product als dit een heilzame invloed zal hebben op wat waarschijnlijk de meest bepalende crisis van deze eeuw is.

Foto: Joost Milde

ELDERS
We gebruiken cookies om ervoor te zorgen dat onze site zo soepel mogelijk draait. Als je doorgaat met het gebruiken van deze site, gaan we er vanuit dat je ermee instemt.

NRC

★★★★☆

'Regisseurs Romy en Gable Roelofsen van muziektheatercollectief Het Geluid, die eerder onder meer *The Shell Trial* maakten bij de Nationale Opera, weten het opbloeien van saamhorigheid en strijdbare eensgezindheid overtuigend gestalte te geven. Je ziet en hoort het gebeuren. Het is ontwapenend en mobiliserend tegelijk.' Joep Stapel

We gebruiken cookies om ervoor te zorgen dat onze site zo soepel mogelijk draait. Als je doorgaat met het gebruiken van deze site, gaan we er vanuit dat je ermee instemt.